

Uitleg over de quarantainestatus van de nematoden *Ditylenchus dipsaci* en *Meloidogone chitwoodi* en *M. fallax*.

Q-status *Ditylenchus dipsaci*

Is in de EU fytorichtlijn genoemd in de **IIAII** bijlage, dwz het heeft alleen een Q status als het op bepaalde gewassen (die specifiek in die bijlage genoemd worden, II) gevonden wordt zoals in zaden en bollen van uien voor opplant en in bollen van verschillende planten. Daarnaast zijn deze nematoden in de EU aanwezig (II).

Dit wil dus ook zeggen dat als *Ditylenchus dipsaci* alleen in de grond wordt gevonden, dus niet als een Q-organisme behandeld hoeft te worden.

Fytosanitaire doelstelling: Waarborgen van nultolerantie voor *Ditylenchus dipsaci* van in bijlage II.A.II genoemde planten. De fytorichtlijn geeft geen eisen ten aanzien van bemonsteren en detectie. Nationaal is bepaald dat dit alle vatbare bloembolgewassen betreft. Als bescherming voor onze belangrijke export zijn maatregelen gericht op zowel de besmette partij als op het besmette perceel. De partijmaatregel betreft vernietigen van zwaar aangetaste partijen, en thermisch ontsmetten van lichtbesmette partijen. Voor tulp geldt afvoer van zowel de zware als de licht-aangetaste partijen. De perceelsmaatregel betreft een gedifferentieerd teeltverbod voor alle vatbare bloembolgewassen voor een periode van tenminste 6 jaar op duinzandgronden en 10 jaar op zware grondsoorten. Opheffen van teeltverbod vindt plaats op voorwaarde van het treffen van afdoende maatregelen gericht op uitroeien van *Ditylenchus dipsaci* in de grond door uitvoer van bepaalde rooitechnieken en curatieve grondontsmetting of inundatie. Voor meer info hierover zie de website www.nvwa.nl (informatiepakket besmetverklaring stengelaaltjes).

Uitvoering is als volgt geregeld:

- *D. dipsaci* heeft een **IIAII** status wat inhoudt dat het alleen Q status heeft in zaden en bollen van uien voor opplant en in bollen van verschillende planten (zie fytorichtlijn). Aanvullend had NL een extra eis om de bollensector te beschermen; namelijk de grond moet vrij zijn van deze nematoden voordat er uienzaad of plantuien de grond in gaan. Deze eis is sinds 2010 in het keuringsregister van de **Naktuinbouw** opgenomen. Hierdoor kunnen private laboratoria grondanalyses doen, de uitslagen worden door de Naktuinbouw geaccepteerd. Voor die tijd werd deze vrije grond eis door (toen nog) de PD gehandhaafd, private labs voerden de analyses uit, maar dat mocht toen ook nog.
- Controle op aanwezigheid van stengelaaltjes in de bollen gebeurt door de **BKD**, door visuele inspectie in het gewas en later in de droge partijen. Bij vondst van een symptoom moet deze eerste bevestigd worden door de nVWA (de bollen worden naar het NRC-Nematologie gestuurd) en bij positieve uitslag wordt er een besmetverklaring op het veld gelegd door de nVWA. Controle hiervan en het opheffen valt onder de nVWA op kosten nVWA, als er eerder een bestrijdingsmaatregel wordt uitgevoerd voor vroegtijdige vrijgave, dan voert de BKD deze uit op kosten teler.
- Export van consumptieuien valt onder de **KCB**, onder aansturing van de nVWA. Monsters worden door KCB genomen en naar Naktuinbouw gestuurd voor verwerking. Naktuinbouw

heeft hiervoor een bevoegdheid en wordt hierop gecontroleerd door de nVWA. Bij twijfel wordt de nVWA (Nem) ingeschakeld

Aanvullend kan ik je nog melden dat er momenteel een discussie in Brussel wordt gevoerd over de Fytorichtlijn en zijn annexen. Hierbij kunnen veranderingen op gaan treden. Bijvoorbeeld de status van Q,s koppelen aan gebiedsvrijheid of productkolom. Hier zul je ongetwijfeld nog meer van horen.

Q status van *Meloidogyne chitwoodi* en *M. fallax*:

Meloidogyne chitwoodi en *M. fallax* heeft de **IAII** status, wat wil zeggen dat ze onafhankelijk van het product of gewas een Q-status heeft (I). Daarnaast zijn deze nematoden in de EU aanwezig (II). Er is een aanvullende eis in de fytorichtlijn voor pootaardappelen, welke omschrijft waaraan pootaardappelen moet voldoen als ze van besmet terrein afkomstig zijn. Nederland heeft op dit moment de situatie rond *Meloidogyne* omschreven als "alleen aanwezig in enkele aangewezen gebieden".

De discussie over inspectie op *M. chitwoodi* stamt uit de periode 2007/2008. Per teelt 2008 heeft de nVWA een nieuwe systematiek ingevoerd voor het aanwijzen van gebieden rondom vondsten van *M. chitwoodi*: de "1 km zones". Binnen deze gebieden geldt dat pootgoed alleen in het verkeer mag worden gebracht indien partijen vrij zijn bevonden van *M. chitwoodi* na onderzoek van een monster van 200 knollen. Bij de invoering van deze nieuwe gebiedsaanpak is aangekondigd, dat binnen de 'aangewezen gebieden' ook een "verscherpte inspectie" geldt voor andere uitgangsmaterialen. De invulling wat deze inspectie inhoud is achterwege gebleven en wordt nu alsnog door de nVWA opgepakt.

Het doel van de verscherpte inspectie is om het vertrouwen in de Nederlandse garantiestelling voor *M. chitwoodi* te waarborgen door correcte toepassing van basale "goede inspectiepraktijken". Dit houdt in dat bij inspectie op uitgangsmaterialen binnen de 'aangewezen gebieden' extra aandacht wordt besteed aan *M. chitwoodi*. Immers, een vondst in de directe omgeving heeft aangetoond dat de nematode in het "gebied" kan voorkomen. Aangezien de karakteristieke symptomen – indien überhaupt zichtbaar - alleen aan de wortel te zien zijn, is optrekken van planten noodzakelijk.

Het beleid van de Nederlandse overheid loopt over twee sporen. Naast "basaal" voldoen aan de EU-richtlijnen zet Nederland zich in om tot een heroverweging te komen van de quarantainestatus van *M. chitwoodi*. Voor nadere uitleg hierover wijs ik voor het gemak graag op het verslag van het klankbordoverleg bloembollen van maart 2009.

Het beleid ten opzichte van de vondsten in de consumptieaardappelen; NL hoefde niets te doen, de landen waar de aardappelen vandaan kwamen hebben hun vondsten genotificeerd bij de EU. Dit levert weer extra kennis op en kan helpen bij de discussie rond de Q-status van *M. chitwoodi*.

LdN/24/10/2011